

אלה מועדי ה' וזאת תורת השבת

8 עמודים

בס"ד | עלון מיוחד לרגל חג הסוכות ושמחת תורה תשפ"ד | עלון מס' 51

לשמוע אותי". אמרתי בליבי, אני אשמע אותו. וכך נשאר רבינו זמן רב כל כך להקשיב לו, משום שכשיהודי מר נפש שאומר אין מי שישמע אותי, רבינו ישמע אותו.

כך נהג כל ימיו למען כל יהודי בכל בית ישראל, לא משנה אם הכירו או לא הכירו כלל, לא משנה אם הוא אדם פשוט או מכובד, כאשר יהודי היה זקוק לישועה ולשפוך את ליבו, מצא נחמה אצל רבינו. רבינו הרגיש שזה תפקידו בעולם, לעזור לכלל ישראל. (הרב יעקב ישראל קניבסקי שליט"א, מגזין 'במה')

ושמחת בהגך

היה זה עם תחילת ימי השואה האיזומה, בימים שאיש עוד לא שיער ולא העלה על דעתו את האסון האכזרי המתרגש ובא. מלחמת העולם השנייה החלה ביום י"ז באלול תרצ"ט, עם פלישת הצבא הגרמני ימ"ש לפולין. מאות אלפי אנשים נמלטו בתוך מספר שבועות מכל הערים והפרברים, והגיעו לעיר הבירה וורשא, המעוז הפולני האחרון. רבבות יהודים נמלטו מכל רחבי פולין והתרכזו בוורשא, מסתתרים שם מאימת ההפצצות הגרמניות הבלתי פוסקות. קול הרעש החריש אוזניים, טונות של חומרי נפץ 'נפלו' מהמטוסים הגרמניים שטסו בשמים, וכל החפץ בחיים נמלט לבונקר קרוב כל אימת שיכל, כדי להישאר חי ולא להצטרף למנין המתים ההולך ועולה...

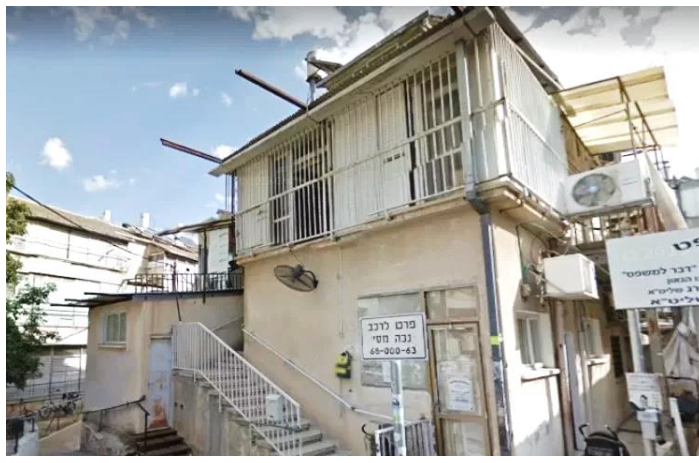
בערב חג הסוכות נכנעה פולין. הצבא הגרמני נצר את הפצצות הכבדות, קול שאון התותחים נדם. שקט מתוח השתרר בחללה של וורשא, והאנשים החלו לצאת אט אט מחוריהם, בוחנים את פצעייהם ומביטים בהריסות בתיהם. היה זה יום ראשון של שקט מפתיע אחרי שבועות של הפצצות מרעישות, ומנגד - יום של כאב עצום בהתגלות מימדי ההרס והנזק האדיר לבתים ולרכוש.

בין הפליטים היהודים בוורשא, נמנה מרן הגרי"ז מבריסק זצ"ל. גם הוא נמלט לכאן בצוק העתים, וגם הוא -

ככל אחיו היהודים, יצא בשעות הצהריים של ערב סוכות מהמרתף בו הסתתר. לנגד עיניו נגלו שוד ושבר, מאות יהודים שנרצחו ואיש אפילו לא ידע מתי, נזק אדיר, הרחובות כולם היו עיי חרבות ממש.

והנה, בתוך התופת, בעיצומה של האימה, נראה מחזה נדיר ומעורר השתאות. בעוד הנכרים עסוקים בבקרת נזקים וברצון לשקם קמעא את בתיהם ההרוסים, הרי שקבוצה גדולה מהיהודים היו עסוקים בדבר אחר לחלוטין. לא פחות ולא יותר, עם צאתם מהבונקרים ולמרות מראות ההרס האיזומים שנגלו לעיניהם, איש מהם לא פנה לטפל בביתו או בפצעיו... דבר אחד עמד בראש מעייניהם, בו היו עסוקים.

אותם ניצולים אצו רצו בין ההריסות, מחפשים בהתלהבות חלקי דפנות או וילונות שמוטים, ענפים ירקרקים, וקורות ששרדו מן ההפצצות. עיניהם ברקו כשמצאו סכך כשר, רגליהם הפצועות ריקדו בקלילות בבניית הסוכה. בשקיעת החמה וכניסת החג, היה המחזה בלתי יאומן: עיר נקובה מהפצצות, חרבה והרוסה, ולמרות זאת, פזורות בה מאות סוכות מטות ליפול, בניות בשארית כוחותיהם של ניצולי ההפצצות הכבדות. בעת צאת הכוכבים

בית הגר"ח קניבסקי זצ"ל ברחוב רשב"ם

חג הסוכות

מה היה חשוב לגר"ח קניבסקי וצוקללה"ה יותר מללכת ללמוד עם גיסו הגר"י זילברשטיין שיבדלחט"א?

אבל מי שנועל דלתות חצרו... ואינו מאכיל ומשקה לעניים ולמרי נפש, אין זו שמחת מצוה... (רמב"ם הלכות שבתת יו"ט פרק שישי הלכה יח)

הרבנית ברזם תחי', אחותו של רבינו הגר"ח קניבסקי וצוק"ל סיפרה, שיום שישי אחד הגיע רבינו לביתה ולפתע נשמעו צעקות חזקות, דפיקות ובלגן גדול מכיוון חדר המדרגות. היא פתחה את הדלת וראתה שכל השכנים בבניין ירדו, היה שם אדם משובש בדעתו. כשהבחינה בדבר נכנסה מהר בחזרה לביתה וסגרה את הדלת.

רבינו שמע את הצעקות ושאל אותה מה קורה שם. אמרה לו הרבנית, יש שם אדם משוגע שצועק ומשתולל. אמר לה רבינו, תפתחי את הדלת. אמרה לו הרבנית ברזם, אני מפחדת. הרגיעה רבינו ואמר, אין צורך לפחד. הרבנית ברזם אף הוסיפה וסיפרה כי גם אביהם, מרן הסטייפלער זיע"א, לא היה נרתע מאנשים משוגעים שנשתבשה עליהם דעתם, ה"י.

פתחה הרבנית ברזם את הדלת ולתוך הבית נכנס אותו יהודי מר נפש, בצעקות וזדון, כשהוא דורש דברים ומדבר בקולי קולות. ורבינו שומע אותו ויושב ושותק. וכך חולף זמן רב והדבר לא נגמר, הוא דורש ואומר את כל צעקותיו ורבינו מקשיב לו ושותק.

בשלב מסוים הגיע אל הבית רבי בערל ויינטרוב, ידידו של רבינו משכבר הימים עוד מימיהם

בישיבה, ואומר שהרבנית בת שבע ע"ה שלחה אותו מהבית לקרוא לרבינו, שכן כבר הגיע לביתם 'בלחט"א הגאון הגדול רבי יצחק זילברשטיין שליט"א שהיה לומד עם רבינו בקביעות מדי יום שישי. אולם רבינו שמע ושתק, והמשיך לשבת עם אותו יהודי מר נפש.

עברה עוד חצי שעה, הרבנית שלחה עוד שליח ומסרה שלא נעים לה שרבי יצחק זילברשטיין ממתין זמן רב שיבוא ללמוד עמו, והיא יודעת עד כמה חשוב לרבינו הלימוד הזה. הם היו לומדים יחד מדי יום שישי למעלה משישים שנה. ורבינו שוב שומע, ממתין וממשיך לשבת עם אותו יהודי.

עבר זמן, עד שאותו יהודי הלך ורק אז נפנה רבינו ללכת במהירות לביתו. שאלה אותו הרבנית ברזם, מדוע ישבת עמו כל כך הרבה זמן וראית צורך לפנות מזמנך היקר והמדוקדק על חשבון החברותא עם רבי יצחק זילברשטיין ועל חשבון סדרי הלימוד? והרי ידוע עד כמה כל שניה הייתה מחושבת ומדוקדקת בסדר לימודיו של רבינו.

אמר לה רבינו משפט מצמרר: אותו יהודי מר נפש, כשהתחיל לצעוק, המשפט הראשון שאמר הוא: "אף אחד בעולם לא רוצה

"אסרו חג"

'שתשתה חלב עיזים!' פסק הרופא לאיש שביקש מזור למחלת אשתו.

תשובתו של הרופא השאירה את חכמי חלם מגרדים בראשם, מהיכן ימצאו חלב עיזים, ובכל מרחביה של חלם אין אפילו תיש. 'יצא בעלה אל הכפרים ויקנה עז!' פסק הרופא שוב.

קיבל האיש את גזר דינו של הרופא, הניח את אשתו תחת השגחה ויצא לדרך, הלך וצעד בשמש הקופחת עד שהתעייף. נכנס לפונדק דרכים, שתה משהו, אכל משהו, סיפר לבעל הפונדק על האישה החולה ועל העז החולבת שמבקש לקנות. הפונדקאי שראה אורח מ'חכמי חלם', החליט לחמוד לו לצון, 'תיכנס גם בדרך חזרה, נפנק אותך, אחי, וגם את העז!'.
המשיך האיש בדרכו, נכנס לאחד הכפרים שילם ממיטב כספו וקנה עז חולבת. חזר ועצר בפונדק, קשר את העז אל העץ, שתה מה ששתה, אכל מה שאכל, ובינתיים שחרר הפונדקאי את העז ותחתיה קשר תיש... האיש שלא ידע להבחין בין עז לתיש, לקח את התיש ויצא לביתו מאושר, עשה את שליחותו, ולאשתו יוכל לתת חלב עיזים.

בבית, ביקשו לחלוב את העז, וצחוק מתגלגל נשמע בבית: 'לא יוצלח שכמותך! תיש הבאת, הרי אינם נותנים חלב, לידיעתך!' אבל וחפוי ראש יצא האיש לדרך בשנית גורר את התיש אחריו. ושוב, חניה קצרה בפונדק, ועל כוס משקה סיפר לפונדקאי את קורותיו, איך רימו אותו אנשי הכפר, איך ניצלו את תמימותו ומכרו לו תיש במחיר של עז. הפונדקאי הבליע חיוך מתחת לשפמו ורץ להחליף את התיש בעז. הגיע האיש לכפר וחולל מהומה, צעק ואיים ודרש פיצוי, 'נתתם לי תיש ולא עז, וחלב אין!'

אל מול עיניו הנדהמות ניגש הכפרי אל העז ומילא דלי שלם של חלב טרי. 'על מה אתה מתלונן, בחלם לא יודעים לחלוב. הרי עז! חזר לאחוריו, נכלם. חניה קצרה בפונדק על אם הדרך, והביתה עם התיש שהוחלף בשנית. בבית חיכתה לו קבלת פנים צוננת, חכמי העיר התעקשו, יודעים הם לחלוב היטב, ומה שבידו לא עז חולבת היא, אלא תיש! והוא בשלו: 'הייתי בכפר, ראיתי שחלבו את העז, הרי זו עז ולא תיש!' בחוסר רצון מופגן גרר את רגליו בשלישית, הפעם הייתה ההחלטה נחושה בידו, הוא לא ייתן להם לתעתע בו. נחוש בדעתו צעד לכפר, חוץ מחניה קצרה בפונדק, לא סטה מדרכו. ובכפר חוזר חלילה: 'שוב עבדתם עלי, הרי זה תיש ולא עז!' הכפרי ניגש שוב ולמול עיניו המשתאות מילא את הדלי חלב. 'תחתמו לי שזו עז!' ביקש האיש, 'כך לא אהפוך לחוכא ואיטלולא!'

לעגו לו וצחקו בפניו, סלסלו בכתב שעז היא זו, עז בת עז, וחתמו כולם בצחוק מתגלגל. הפעם הוא היה רגוע. יש לו מסמך. עצר לשעה קלה בפונדק ויצא חזרה הביתה כשבידו המסמך ומאחוריו צועד התיש. לא קשה לתאר את הצעקות שעלו מביטו של האיש. חלם כולה התאספה סביב הבית, כמה גברתנים משכיני שלום העזו לחדור פנימה, 'עז, עז חולבת קניתי!' קרא לעברם החלמאי. 'תיש! תיש עם זקן קניתי! לא עז ולא חלב!!!'
אימו להכותו. הוציא האיש מכיסו את כתב העדות החתום כדי, כי בני הכפר מכרו לו עז! הוציאו המומחים את התיש מהדיר, והוכיחו לכולם שמדובר בתיש. התכנסו חכמי חלם לדיון בן שבעה ימים ושבעה לילות. והגיעו למסקנה כי אין זו לא תיש ולא עז, אלא בריה חדשה ומחודשת. בעל חי ממין חדש: בכפר הייתה עז, ובהגיעה לחלם הפכה והייתה לתיש...
עומדים אנו בעיצומו של חודש הרחמים, חודש של ימים טובים ונפלאים, ימים מרוממים ומלאים במצוות ובמעשים טובים. אנחנו מתעלים ומתרוממים, ממלאים את נשמתנו ברוחניות ובקדושה, בתחושות נפלאות של אהבת השם. אבל הנה בא יצר הרע וממלא את תפקידו, הוא נאבק ומושך אותנו לכיוונים אחרים, הוא לא רוצה שנשתנה, הוא לא רוצה שנחליף פנים, הוא רוצה שנשאר בחברתו, שנהיה בדיוק כמו שהיינו, חלשים, רפויים,

המנצצים ברקיע קטיפתי חגיגי של חג הסוכות, עמדו אלפי יהודים בסוכותיהם, מקדשים על יין או על פת, ומברכים בעיניים נוצצות 'לישב בסוכה!', כאילו לא יצאו עתה מתוך התופת, כאילו לא נפצעו, כאילו לא ניזוקו וחלקים גדולים מרכושם אבדו לצמיחות. הם עמדו בסוכות בעיניים בורקות, מברכים 'שהחינו' המצב כלל אינו מזהיר. ובכל זאת, הן חג הסוכות היום!'
"בשל כך אני מצטער", השיב אותו יהודי. "וכי אני מתאבל על ביתי שנחרב או על פצעיי הרבים? אני מצטער על כי אין לי אתרוג, וכן איני מכיר מישהו שיש לו אתרוג! אני רוצה מחר בבוקר לברך על ארבעת המינים, אך חסר לי אתרוג! וכיצד לא אבכה ואצטער?!"
"נתנו דעתך", השיבו הגרי"ז, "הבאתי עמי אתרוג, הוא שמור אצלי, הוא כשר ואפילו מהודר, ולא ניזוק כלל. יש אתרוג!"
כשמוע היהודי את הבשורה הזו, קפץ משמחה ויצא בריקוד. "מה לי חרב ביתי, מה לי נתון בעיצומה של מלחמה אכזרית. אתרוג יש לי, א-ת-ר-ו-ג-ו!", שב ואמר את שם פרי עץ ההדר הנשאף כל כך...

כהרף עין, יצא היהודי לרחובה של עיר, עבר בין סוכות היהודים ובישרם כי אצל הרב מבריסק, לא יאומן כי יסופר, יש אתרוג! מי היה מאמין! ואז, שבה ורבתה השמחה בבתי היהודים, הם חשו נחמה בעצם הבשורה, רוח מרעננת שרתה עליהם: הנה, גם בתוך התופת ובעיצומה של האימה, תהיה להם הזכות לברך על האתרוג הנדיר והיקר... או אז, שב ותרחש מחזה, שבאמת אמרו שמפתיע היה יותר מן הראשון. לאחר חצות ליל, החלו יהודים להתגנב בחשיכה אל חצר הבית בו התאכסן הרב מבריסק.
כה עז היה חפצם לברך על האתרוג, כה גדולה היתה שאיפתם לאחוז בידיהם את ארבעת המינים, עד שבאישון ליל, לאחר יום מעייף בו יצאו מהבונקרים, שיקמו חלק מהנזקים, בנו סוכות והכינו את צורכי החג ככל שיכלו - אף אחד מהם לא פנה לישון... אחד אחד, בחושך, בעלטה, יצאו מסוכותיהם, הגיעו לחצר של הרב, ונעמדו בתור בשורה ארוכה. עוד לפני עלות השחר, כשחושך אפילה שרר למלוא האופק, עמדו מאות יהודים שרק עיניהם ריצדו בחשיכה, נצצו באפילה הסמיכה. אמנם, הם באמצע מלחמה, אמנם, ימים קשים עוברים עליהם, אך הם מבקשים לזכות לברך על האתרוג!

עם עלות השחר, החלו היהודים לעבור אחד אחד אל תוך חדר הרב, מבקשים ללטף במגעם את ארבעת המינים הקדושים, להחזיק בידיהם את הלולב והאתרוג עם ההדס והערבה. בשמחה עצומה עמדו וברכו 'על נטילת לולב' ו'שהחינו', וכמעט שיצאו בריקוד משותף על הזכות הכבירה...
בהתבוננות מעמיקה בסיפור המרגש הזה, המופיע בספר 'טללי אורות', נוכל לגלות את האור הבוקע מחג הסוכות. כי הדבר היחיד שיכול להניע יהודים בעיצומה של התופת לשמחה אמיתית, המנוע היחיד שיכול להוביל יהודים פצועים וניזוקים להתמסר לשמוח בסוכות מסות ליפול ובאתרוגים נדירים, הוא רק השמחה שלהם בבואם, בקשר שלהם עם אביהם שבשמים, בכך שבחג הזה הם מוכיחים את אהבתם אליו בכל נימי נפשם!
כי כשיהודי זוכה לקרבת ה' אמיתית, דווקא במצבים קשים הוא קופץ על החיבור שלו עם אביו שבשמים, הוא שש על ההזדמנות לשמוח עם בוראו. ככל שנשמח בחג הזה, ונפנים כי הוא הזמן בו אנו מבטאים מתוך שמחה ואושר את החיבור והקשר שלנו עם אבינו שבשמים, כך באמת נזכה להדק את החיבור שלנו עמו ולהמשיך את הקשר שלנו עמו לכל ימות השנה, מתוך רוב שמחה ואושר! (לקראת שבת מלכתא'-הרב אשר קובלסקי שליט"א)

החלמאי לא הבין את ההבדל... בתמונה: תיש ועז בדיר

המשתאות מילא את הדלי חלב. 'תחתמו לי שזו עז!' ביקש האיש, 'כך לא אהפוך לחוכא ואיטלולא!'

לעגו לו וצחקו בפניו, סלסלו בכתב שעז היא זו, עז בת עז, וחתמו כולם בצחוק מתגלגל. הפעם הוא היה רגוע. יש לו מסמך. עצר לשעה קלה בפונדק ויצא חזרה הביתה כשבידו המסמך ומאחוריו צועד התיש. לא קשה לתאר את הצעקות שעלו מביטו של האיש. חלם כולה התאספה סביב הבית, כמה גברתנים משכיני שלום העזו לחדור פנימה, 'עז, עז חולבת קניתי!' קרא לעברם החלמאי. 'תיש! תיש עם זקן קניתי! לא עז ולא חלב!!!'
אימו להכותו. הוציא האיש מכיסו את כתב העדות החתום כדי, כי בני הכפר מכרו לו עז! הוציאו המומחים את התיש מהדיר, והוכיחו לכולם שמדובר בתיש. התכנסו חכמי חלם לדיון בן שבעה ימים ושבעה לילות. והגיעו למסקנה כי אין זו לא תיש ולא עז, אלא בריה חדשה ומחודשת. בעל חי ממין חדש: בכפר הייתה עז, ובהגיעה לחלם הפכה והייתה לתיש...
עומדים אנו בעיצומו של חודש הרחמים, חודש של ימים טובים ונפלאים, ימים מרוממים ומלאים במצוות ובמעשים טובים. אנחנו מתעלים ומתרוממים, ממלאים את נשמתנו ברוחניות ובקדושה, בתחושות נפלאות של אהבת השם. אבל הנה בא יצר הרע וממלא את תפקידו, הוא נאבק ומושך אותנו לכיוונים אחרים, הוא לא רוצה שנשתנה, הוא לא רוצה שנחליף פנים, הוא רוצה שנשאר בחברתו, שנהיה בדיוק כמו שהיינו, חלשים, רפויים,

המנצצים ברקיע קטיפתי חגיגי של חג הסוכות, עמדו אלפי יהודים בסוכותיהם, מקדשים על יין או על פת, ומברכים בעיניים נוצצות 'לישב בסוכה!', כאילו לא יצאו עתה מתוך התופת, כאילו לא נפצעו, כאילו לא ניזוקו וחלקים גדולים מרכושם אבדו לצמיחות. הם עמדו בסוכות בעיניים בורקות, מברכים 'שהחינו' המצב כלל אינו מזהיר. ובכל זאת, הן חג הסוכות היום!'
"בשל כך אני מצטער", השיב אותו יהודי. "וכי אני מתאבל על ביתי שנחרב או על פצעיי הרבים? אני מצטער על כי אין לי אתרוג, וכן איני מכיר מישהו שיש לו אתרוג! אני רוצה מחר בבוקר לברך על ארבעת המינים, אך חסר לי אתרוג! וכיצד לא אבכה ואצטער?!"
"נתנו דעתך", השיבו הגרי"ז, "הבאתי עמי אתרוג, הוא שמור אצלי, הוא כשר ואפילו מהודר, ולא ניזוק כלל. יש אתרוג!"
כשמוע היהודי את הבשורה הזו, קפץ משמחה ויצא בריקוד. "מה לי חרב ביתי, מה לי נתון בעיצומה של מלחמה אכזרית. אתרוג יש לי, א-ת-ר-ו-ג-ו!", שב ואמר את שם פרי עץ ההדר הנשאף כל כך...

כהרף עין, יצא היהודי לרחובה של עיר, עבר בין סוכות היהודים ובישרם כי אצל הרב מבריסק, לא יאומן כי יסופר, יש אתרוג! מי היה מאמין! ואז, שבה ורבתה השמחה בבתי היהודים, הם חשו נחמה בעצם הבשורה, רוח מרעננת שרתה עליהם: הנה, גם בתוך התופת ובעיצומה של האימה, תהיה להם הזכות לברך על האתרוג הנדיר והיקר... או אז, שב ותרחש מחזה, שבאמת אמרו שמפתיע היה יותר מן הראשון. לאחר חצות ליל, החלו יהודים להתגנב בחשיכה אל חצר הבית בו התאכסן הרב מבריסק.
כה עז היה חפצם לברך על האתרוג, כה גדולה היתה שאיפתם לאחוז בידיהם את ארבעת המינים, עד שבאישון ליל, לאחר יום מעייף בו יצאו מהבונקרים, שיקמו חלק מהנזקים, בנו סוכות והכינו את צורכי החג ככל שיכלו - אף אחד מהם לא פנה לישון... אחד אחד, בחושך, בעלטה, יצאו מסוכותיהם, הגיעו לחצר של הרב, ונעמדו בתור בשורה ארוכה. עוד לפני עלות השחר, כשחושך אפילה שרר למלוא האופק, עמדו מאות יהודים שרק עיניהם ריצדו בחשיכה, נצצו באפילה הסמיכה. אמנם, הם באמצע מלחמה, אמנם, ימים קשים עוברים עליהם, אך הם מבקשים לזכות לברך על האתרוג!

עם עלות השחר, החלו היהודים לעבור אחד אחד אל תוך חדר הרב, מבקשים ללטף במגעם את ארבעת המינים הקדושים, להחזיק בידיהם את הלולב והאתרוג עם ההדס והערבה. בשמחה עצומה עמדו וברכו 'על נטילת לולב' ו'שהחינו', וכמעט שיצאו בריקוד משותף על הזכות הכבירה...
בהתבוננות מעמיקה בסיפור המרגש הזה, המופיע בספר 'טללי אורות', נוכל לגלות את האור הבוקע מחג הסוכות. כי הדבר היחיד שיכול להניע יהודים בעיצומה של התופת לשמחה אמיתית, המנוע היחיד שיכול להוביל יהודים פצועים וניזוקים להתמסר לשמוח בסוכות מסות ליפול ובאתרוגים נדירים, הוא רק השמחה שלהם בבואם, בקשר שלהם עם אביהם שבשמים, בכך שבחג הזה הם מוכיחים את אהבתם אליו בכל נימי נפשם!
כי כשיהודי זוכה לקרבת ה' אמיתית, דווקא במצבים קשים הוא קופץ על החיבור שלו עם אביו שבשמים, הוא שש על ההזדמנות לשמוח עם בוראו. ככל שנשמח בחג הזה, ונפנים כי הוא הזמן בו אנו מבטאים מתוך שמחה ואושר את החיבור והקשר שלנו עם אבינו שבשמים, כך באמת נזכה להדק את החיבור שלנו עמו ולהמשיך את הקשר שלנו עמו לכל ימות השנה, מתוך רוב שמחה ואושר! (לקראת שבת מלכתא'-הרב אשר קובלסקי שליט"א)

חסרי עמוד שדרה רוחני. אנחנו נאבקים, אבל הוא מנסה בשקט בשקט בלי שנרגיש לקחת את העז ולהחליף אותה בתיש, לקחת את כל מה שרכשנו בימים הנפלאים האלה, וברגע קטן של הסח הדעת, של חוסר שימת לב להפקיע מאתנו הכול, ואנחנו נמצא את עצמנו שוב, בדיוק באותו מקום שבו היינו קודם. התאמצנו להתקדם, השגנו את מה שהשגנו בעמל וברצון טוב, לא ניתן לזה לברוח, לא נפסיד את כל הדברים הטובים שקיבלנו בראש השנה ויום הכיפורים, בשביל רגע אחד של חוסר זהירות. (סיפורים נפלאים)

רבי שלמה (הראשון) הלבֶרשטאם מבאבוב

פנינים לחג הסוכות

כשהאתרוג מהודר יותר מדי...

פעם הובא אתרוג נקי ומהודר בתכלית ההידור בגידולו בקומתו ובמראהו לפני הרה"ק רבי שלמה (הראשון) מבאבוב ז"ע. לתמיהת מקורביו, התפעל הרה"ק מיופיו והדרו ואעפ"כ הודיע כי לא בזה חפץ, ולא יברך על אתרוג זה, רק על אתרוג אחר שהכין מבעוד מועד.

והנה, מפני הכבוד והיראה לא העיזו להעיר לו על כך מאומה, אולם בעת התפילה החליט אחד הגבאים שאם הרבי אינו נוטל את האתרוג המהודר, מדוע לא יקיים הוא עצמו את המצוה בתכלית השלימות?

משנטל את האתרוג באימה ובמורא, נשמת האתרוג מידו מרוב פחד נפל ארצה 'מיט'ן פיטם אראפ' (עם פני הפיטם לארץ). ויהי כאשר התכופף להרים את האתרוג הבחין דמעיקרא היה הפיטם מחובר במחט אל האתרוג, ונמצא שהיה האתרוג פסול מן הדין!

חיש מהר התפשט דבר המעשה בקרב החסידים וענו כולם ואמרו כאחד שרוח הקודש שורה על הרבי, ובעיניו הפקוחות ראה וידע שלא לברך על אתרוג פסול.

משנודע הדבר להרה"ק מבאבוב דחה את דבריהם, והגיד להם שאין כאן שום מופת או רוח הקודש כלל, לא מיניה ולא מקצתיה, 'אלא שכאשר ראיתי שהביאו לפני אתרוג בתכלית השלימות אשר אין בו מום שבגלוי, ידעתי שבוודאי יש כאן מומים שבסתר, כי אין שלימות בעולם הזה ... (באר הפרשה)

כן תזכי לשנה הבאה

הגה"צ רבי משה טורק זצ"ל היה מספר, שבאחת השנים כשחזתנו ר' דוד שלזינגר זצ"ל בנה את סוכתו בעיר וינה, או שהיה זה קודם לכן בעת שהתגורר בהמבורג, הגיעה שכנה גויה להתלונן שהסוכה מפריעה לה, וכיון שראו שאין זה מסיבה מוצדקת אלא רק בגלל שנאת הדת, לא שמעו בקולה.

היא הלכה והתלוננה במשטרה ובעירייה, והלכה אף לבית משפט, ובערב חג הסוכות הביאה מכתב מבית המשפט שבעוד שמונה ימים צריך לפנות את הסוכה. משראתה הגויה שכל ימי החג הם רק שמונה ימים (בחול"ל), היא אמרה שבשנה הבאה היא תביא צו מבית המשפט כבר לפני החג, כדי שלא יוכלו כלל לבנות את הסוכה.

אמרה לה הגב' שלזינגר: "את מדברת כעת על השנה הבאה!?! מי אומר לך שאת תחיי עד שנה הבאה? וכך היה, שבאותה השנה מתה הגויה ובנו סוכה ללא הפרעות, ובכך התבטלה מחשבתה הרעה. (זכרו תורת משה)

מס הכנסה חיובי

הוריו של ידידי הרה"ג דוד א' גרים בחיפה. במשך שנים נאלצו לעשות סוכה בחצר. שנה אחת החליטו לבנות מרפסת מברזל. הדבר עלה ממון רב, בסביבות עשרים אלף שקל, זה היה קשה להם מבחינה כספית, אבל החליטו, זהו חייבים, וה' יעזרנו.

באותה שנה הגיע שכן לישון אצלם בסוכה. תוך כדי שיחה סיפר אביו לאורח שיש לו בעיה קשה במס הכנסה, בתיאום מס. האורח שעבד ביעוץ מס, שמע את הדברים, ואמר שיבדוק זאת. אחרי בדיקה וסידור הדברים, נתברר שיש לו זכות במס הכנסה. הסכום היה עשרים אלף שקל! (גליון "נר לשולחן שבת")

טלפון ישיר לכותל

מספר הגה"צ אב"ד סאנטוב שליט"א: לפני חג הפסח בשנה זאת, התקשר אלי אחד ממכירי החשובים הדר בירושלים עיה"ק, אך לרוב טירדות הפרט והכלל נבצר ממני לענות לו, על כן השאיר לי הודעה על הטלפון.

בחול המועד התקשרתי אליו לברכו בברכת "גוט יו"ט", אך כשהוא לא ענה לטלפון, השארתי לו הודעה על הטלפון שלו, ובתוך דבריי אמרתי, שהיות וזהו הקשר היחיד שיש לי עם ירושלים עיה"ק במשך היו"ט, ממילא הנני רוצה לצאת בזה את ידי חובת ענין ה"עליה לרגל".

כשחזר והתקשר אלי לאחר זמן, אמר לי שבדיוק באותה דקה שהשארתי לו את ההודעה בטלפון, לא ענה לי מפני שעמד אז "מיטן נאז צו דער וואנט" - כשפניו צמודות לכותל המערבי... (נעם שיח)

מי כעמך ישראל

סיפר יהודי שמוכר אתרוגים ליד ישיבת מיר: בשנה שעברה, הגיע לדוכנו יהודי שחזתנו החיצונית היתה נראית כשל אחד שלא מדקדק כ"כ בהלכה וכו', אולם קנה אתרוג מהודר מאוד בסכום גדול. המוכר התפלא על כך, אבל בעודו מהרהר בדברים, הוא שומע את היהודי אומר לעצמו תוך כדי יציאה מהחנות: "רבונו של עולם, הנה, אני גם משקיע במצות שלך, אני לא רק משקיע בעולם הזה".

עוד סיפר, שאברך נכנס בערך בשעה 3:00 אחה"צ וביקש לחפש אתרוג במחיר 100 ₪. ישב ובדק שעה ארוכה, וב-4:20 ניגש לשלם. אח"כ בשעה 7:00 בערב, הוא חוזר ומבקש להחליף לאתרוג של 150 ₪. המוכר התפלא ושאל אותו מה קרה.

ענה האברך: אני קבלתי על עצמי לקנות ד' מינים שלא על חשבון הסדרים, אבל בסופו של דבר ישבתי כאן בצרהיים עד 4:20, וזה היה 20 דקות על חשבון הסדר. לכן על האתרוג הזה אני לא מסוגל לברך, ורציתי להחליף אותו. אבל כיוון שהחלפה היא לא בגלל פגם באתרוג, אין הצדקה שסתם כך אבוא ואחליף, לכן חשבתי שאם אני אוסיף כסף ואקנה אתרוג יקר יותר, אתה לא תקפיד על כך שאני מחליף. (קובץ גיליונות)

מספר הרה"ג רבי גדליה הוויגסברג שליט"א:

אב אחד בא להתלונן לפני רבינו הגראי"ל שטיינמן זצוק"ל על שבת"ת של בנו יש לימודים גם בימים של בין יום כיפור לסוכות, והילד אינו רואה את בניית הסוכה ורכישת הלולב.

אמר רבינו: "כתוב בחז"ל, אין העולם מתקיים אלא בזכות הבל פיהם של תשב"ר, ולא כתוב סוכה ולולב..." רבינו הסביר פעם להרה"ג רבי אברהם גולד שליט"א [שהיה החברותא שלו], מדוע הוא מקדיש זמן כה רב להשיב לציבור על שאלות בד' מינים במשך ארבעת הימים שבין יום הכיפורים לסוכות [כך היה בשנים עברו, רבינו הקדיש שעות רבות במשך היום להשיב על שאלות בד' מינים והיה ציבור רב בא לשאלו]:

"כל אדם צריך למלאות חלקו במידת החסד" אמר. "יש אנשים שפועלים במצוות חסד, אני מרגיש שהדבר חסר לי, לכך ברצוני להשלים בארבעה ימים אלו במצוות חסד כתשלום עבור כל השנה".

והוסיף ואמר לו: "אבל צריך גם שלא יעבור יום ללא לימוד התורה [אף שבכל שאלות אלו חושבים בלימוד], לכן נתפלל ככולל חזו"א הישן, ולאחר התפילה נברח לעזרת נשים ונלמד שם מנחות עד 9.30 או 10. אם נחזור הביתה קודם כבר ימתינו אנשים ליד הדלת עם לולבים". (מגזין 'במה')

טעמה קטנה מאוירת החג אצל גדולי ישראל

מפני קוצר הגליון הובאו רק על מעט מגדולי הגר"ש אלישיב זצ"ל

גולל ונתאר מעט את האוירה המיוחדת ששררה בזמני חג ומועד במחיצתו של מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל: יש בה בתורה כוח מיוחד, כוח המושפע מטובו הגדול של מקדש ישראל והזמנים, כדי להשרות אוירה עילאית, אויר פסגות בקרב עמליה ולומדיה בשקידה.

מי שנכנס לבית רבנו והתקרב לד' אמותיו באחד מימי חגי ומועדי ישראל, היה מרגיש עצמו נכנס אל חיקה של אוירה נפלאה, אוירת אותו חג שררה בחלל האוויר, אוירה מתוקה, משכרת חושים, שקשה היה שלא להתמכר אליה, ואף קשה שלא להיזכר בה בזמני חולין.

הגאון רבי משה אלישיב שליט"א מתאר:

"זאת זכור אני מימי ילדות המוקדמים, את אוירת החג המופלאה ששררה בבית לפני החג המשמש ובא. כך היה גם לפני סוכות וחנוכה ופורים. מי שהשרה את האווירה המופלאה שכמותה לא מצאתי באף מקום נוסף - היה אבא.

נוהג היה ללמוד לפני כל חג את המסכתות וההלכות הקשורים לחג. לפני סוכות היה הניגון של מסכת סוכה מהדהד בחלל הבית, לפני חג הפסח היה לומד את הלכות הפסח וגם את הלכות חלה. וכשהיה קול מסכת פסחים מהדהד בחלל הבית בשעות לפנות הבוקר, מיד הייתה אוירת הפסח מתפשטת בחלל הבית, גם בזמן שברחוב העיר ובבתים אחרים לא ניסרה האווירה, היתה אוירת הפסח שוררת בביתנו במלוא עוזה. וכשהיה לומד בקולו בניגון את המשנה ברורה הלכות סוכה, היינו יכולים כולם למשש את אוירת חג הסוכות בבית. קשה לתאר ולהגדיר בדיוק את ההרגשה הזאת אבל כך הייתה המציאות." [מתוך 'גדולה שימושה']

הגר"ש סולובייצק זצ"ל

מרן ראש ישיבת בריסק בירושלים הגאון רבי משולם דוד הלוי סולובייצק זצ"ל מתאר את אוירת הימים הנוראים וירח האיתנים בבית אביו רשכבה"ג מרן הגאון רבי יצחק זאב הלוי סולובייצק זצ"ל: "אין לכם מושג על האווירה ששררה אצל אאמור"ר זצ"ל בימים הנוראים!", מטעים ראש הישיבה.

"בתחילת אלול עוד היה מתנהג קצת כהרגלו, אבל מכאן ואילך הפחד היה עולה ומתגבר מיום ליום, ככל שקרב יום הדין. הפחד גבר והתבטא באמירת התהילים, ובלימוד התורה שהיה גובר יותר ויותר, וכך חשו את חרדת יום הדין המתקרב. כך הלכה וגברה החרדה מיום ליום עד יום הכיפורים שאז הגיע שיאו של המתח והחרדה. לא אשכח איך שכולם בבית, היו אומרים תהילים כל הזמן בבכיות גדולות בימים אלו.

פעם נכנס מישהו לבית אאמור"ר בראש השנה, וראה שכולם אומרים תהילים בבכיות גדולות ובאוויר שורה פחד נורא, עמד הלה ושאל האם קרה משהו? האם יש חולה מסוכן בבית?... כל המהלך בראש השנה היה נורא ואיום... איפה רואים דבר כזה היום?", נאנח ראש הישיבה שליט"א, והכאב ניכר על פניו.

"המפליא היה", אומר ראש הישיבה: "איך שברגע אחד, כשהגיע מוצאי יוה"כ אחרי שעשה הבדלה, באותו רגע חל מהפך קיצוני באווירה שהתחלפה באחת לאווירה של שמחה טהורה ואמיתית לקיום המצוות. זה היה מהפך מקצה אל קצה: באותה מידה של רצינות וחרדה ששררה במשך 40 הימים שמר"ח אלול, בדיוק באותה עוצמה אפפה שמחת קיום המצוות את כל ישותו של אאמור"ר זצ"ל, וכפי המובא במדרש (קהלת רבי, פ"ט) שבמוצאי יוה"כ יוצאת בת קול ואומרת 'לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך כי כבר רצה האלוקים את מעשיך'.

גם בירור ארבעת המינים לא היה מתוך חרדה כלל, אלא להיפך, הוא אמנם השקיע את כל כולו בחיפוש אתרוגים והדסים מהודורים, אבל כל זה היה באווירה של שמחה עילאית, שהורגשה מאד בסביבתו. בדיוק כפי שבימים הקודמים הורגשה החרדה - כך הורגשה השמחה בימים הללו. גם במידת השמחה אבינו היה

הולך ומתעצם, וככל שקרב חג הסוכות - עלתה וגאתה השמחה על גדולתה.

השמחה בחג הסוכות בבית אבינו היתה עמוקה ומקרינה מאוד, הוא לא ארגן 'שמחת בית השואבה' כידוע, אלא שמחה תורנית. בכל ימות החג והלילות היו באים אל סוכתנו גדולי התורה ובחורי הישיבות מכל המקומות, והאווירה היתה אווירה של רוחניות ועילאית ביותר.

אני לא יודע אם היה מי מגדולי ירושלים, שלא ניצל את ימי

חול המועד כדי לבקר את אבינו בסוכה... גם המוני בני ירושלים ובני הישיבות, לא היה שום גבול או סייג. לדוגמה, הרב שך זצ"ל היה אצלנו כל היום, הגאון רבי אהרן כהן זצ"ל, ראש ישיבת חברון, גם היה מגיע כמה פעמים במשך החג. אבל אני מדבר על המוני עם ישראל, ולא רק אשכנזים, גם חסידים וספרדים וירושלמים. זה היה מצב כזה כאילו כל 'ירושלים' עולה לסוכתנו, לחסות בצילו הגדול של אאמור"ר ולהתבשם מאור תורתו וחסידותו". (מתוך 'המבשר' - סוכות תשע"ג)

הגר"ח קנייבסקי זצ"ל | מתוך 'דברי שי"ח'

בערב חג הסוכות זכינו להיכנס אל מרן שליט"א, ולהגיש לו 'קובץ גליונות' לחג הסוכות, עם כל הגליונות וחידושי התורה שיוצאים מבתיהם של גדולי הדור שליט"א. מרן עיין בזה כרבע שעה ואח"כ ביקש שנשאיר אצלו את החוברת, תוך כדי שהוא מבקש לשלם עליה. כמובן שסירבנו, תוך כדי שאנו מזכירים כי 'מתנה לאדם חשוב היא עצמה הנתינה'. אך מרן שליט"א סירב ואמר שעל מצוה יש לשלם, ומצוות לימוד התורה ערכה לא יסולא בפז.

ביו"ט ראשון של החג, בירך כדרכו על אתרוג מזן חזון איש, והלולב היה השנה בגובה של למעלה משלוש מטר (!!!). כמו כן ההדסים היו של ג' עלים בקנה, והערבות היו מגידול מיוחד שאמרו שהעלים אינם נופלים, ועל ידי זה ניתן להחזיק אותם 'דרך גידולם' ממש.

אחרי שבירך, נענע בכל האתרוגים (למעלה משלושים אתרוגים! ביניהם כמה סוגים של זן מרוקאי, תימני ושלושה אתרוגים ששוקלים כל אחד 3 קילו בערך). אחר כך הרשה לשאר הקהל לברך על ארבעת המינים ואמר שהוא מקנה רק למי שהוא גדול, ורק במתנה על מנת להחזיר.

במהלך הנענועים של הקהל, אירע דבר מצער מאוד, הפיטם של האתרוג עליו בירך מרן שליט"א נפל, כפי הנראה היה דוחק מדי גדול לזכות לברך עליו, ובעקבות זאת נהפך האתרוג ל'חסר' ממש. מרן שליט"א לקח להלל אתרוג אחר, ובהמשך אח"כ הגיע

הר"ר משה ניימן, והביא אתרוג חדש ומהודר מאוד מזן חזון איש, כדי שמרן שליט"א יוכל לברך על אתרוג נאה כראוי.

במשך ימי החג עברו אלפי איש אחרי התפילות, להקביל את פני רבינו ברגל.

באחד הימים בהם היה מרן שליט"א סנדק בברית כמנהגו בכל יום, אירע דבר משונה מאד. היה זה ביום ראשון של חול המועד, לאותו בוקר הוזמן מרן לשמש כסנדק בשלוש בריתות, ברם, באחת הבריתות היה אב שאחז את התינוק בזרועו והחל לומר פסוקי 'שמע ישראל' כנהוג, אך כשהגיע זמן מצוות הברית, החל האב להתנגד לפתע לערוך את הברית, כפי הנראה נתפס בחרדה כזו או אחרת, וסירב בכל צורה שהיא לקיים את הברית כמנהג

ישראל רבות בשנים. הוא תפס את התינוק וברח עמו לחוץ. כמובן, אנשים רבים ניסו לשכנע אותו אך ללא הועיל. בינתיים הציעו לו לנוח עם רעייתו היולדת בבית סמוך.

במקביל, מרן שליט"א בירך כי 'עוד היום יעשו לו את הברית לפני השקיעה', ואכן בשלב מסוים הניח האב למשפחה לערוך את הברית. או אז קראו לו למרן שליט"א שוב שישמש כסנדק. ואכן הגיע והשמחה היתה רבה מאוד. מכיוון שהאב לא היה במקום, בירך מרן בעצמו "להכניסו בבריתו של אברהם אבינו".

לאחר הברית פצחו הקהל בניגון "תהא השעה הזאת", בשמחה של מצוה.

בשמחת תורה מרן שליט"א התפלל שחרית ומוסף בביתו, וישב במהלך ההקפות עם ספר תורה זעיר מיוחד (אומרים שהוא הזעיר ביותר בעולם), ונתכבד בהקפה שישית, ולחתן תורה יצא לבית הכנסת לדרמן.

כן יגיענו למועדים ולרגלים אחרים! אמן!

*

אמרנו להעלות לחיזוק הכלל נקודה נפלאה שבלטה אצל הרבנית הצדקנית מרת בת שבע אסתר ע"ה, אשת חבר למרן רבינו שליט"א: בשני העשורים האחרונים לחייה הייתה הרבנית ידועה ומפורסמת מאוד, ומאות רבות של נשים צבאו על פתחה לעצה ולברכה, לחיזוק ולעידוד, נדמה היה כי החיים האירו לה פנים, וכי הכל הלך לה בקלות... אך לא רבים יודעים כי ההיפך הוא הנכון, פעם, בשעה רגועה ושקטה חשפה הרבנית ע"ה לאחת מבנות הבית את הסוד הגדול שטמון בה: "מיום שנישאתי לבעלי הגדול הרב שליט"א, כל הזמן עמדה דמותו לנגד עיני! בכל פעולה, בכל מעשה, אני חושבת אם זה יועיל לו בלימוד תורה, או חלילה יפריע לו מלשקוד על דלתות היראה. כך היה בכל הלידות של הילדים שיחיו,

הרב שליט"א לא היה מעורב כלל, כך זה היה בכל צורכי הבית בקניות, בבישולים, בהכנות, הוא היה טרוד בנושאים אחרים, בנושאים של סדרי לימוד וכתבת חידושי תורה, כך היה גם בגידול הילדים, בהכל! דבר ראשון השיקול הוא - מה יהיה טוב עבור הרב. כך גם כל סדר היום היה סביבו, החל מהשכמת הבוקר מוקדם מוקדם, ובהמשך היום כולל תפילת מנחה גדולה וערבית בזמן וכן בכל דבר".

נוסיף עוד כי הרבנית ע"ה סיפרה ששנים רבות הייתה מכינה בעצמה אפילו את היין, היא הייתה סוחטת בעצמה אשכולות של ענבים, כדי לייצר יין כמו ידעה, וכן לא ויתרה על שום טירחה במאכלי השבת ועשתה הכל לבד! פעם אחת הזדמנה לבית אשה מחוץ לארץ, והיה זה ביום חמישי סמוך לשבת, ולפתע היא מבחינה כי הרבנית מנפה קמח ומכינה תבשילים לשבת המלכה. תממה האשה "האם את צריכה לעשות הכל לבד? וכי אין לך עוזרת?", והרבנית ע"ה משיבה, כשבת שחוק על פניה: "אני העוזרת... מה לא טוב בי?"

יה"ר שנזכה שזכותה תגן ותסייע לכלל ישראל. וכשם שהיתה לאחיעזר ואחיסמן כאן, כך תמליץ עלינו גם למעלה במרום אמן! ('דברי שי"ח')

החתם סופר

חג הסוכות עומד אצל כל בני ישראל במרכז ההווה הישראלית, דבקים הם במצוות החג, משננין המה את הלכותיה ושמחים במצוותיה.

על אחת כמה וכמה בתפיסת עולמו של מרנא ורבנא בעל החתם סופר זכותו יגן עלינו - עומד הוא במוחין דגדלות. אווירה רוויית שגב רוחפת בצל הקודש - בספירות עליונות שקצרה דעתנו מלהשיג. אמרנו וענינו לאגור וללקט לפונדק אחד, עובדות-נפלאות והנהגות קודש תיאורים מרטיטים ששחו בערגה ובכיסופי הוד בני תלמידי וצאצאי מרן ז"ע הרי אלו חרותים מפי מקורות נאמנים וקדומים וערוכים ומלוקטים מתוך הספר החדש המפואר "ספרא דמלכא" היוצא לאור לרגל יומא דהילולא קדישא הקרוב במהדורה מחודשת - תוכו אצור בקרבו אוצר גדול של עובדות מאליפות, הליכות טוהר, הנהגות ואמרות מרבן של כל בני הגולה ה"ה מרן בעל החת"ס ז"ע"א, ששחו בערגה

בני תלמידי ותלמידי תלמידי אשר שתו ורוו בצמא ממעיין תורתו ומשנתו הטהור.

ימים מרוממים היו אצל מרנא ורבנא בעל החתם סופר טרם פרוס ימי חג הסוכות. דבק היה בקונו בהתרוממות רוח נפלאה מאחר יום הכיפורים עד להכנס זמן שמחתנו.

"אחר גמר ביוה"כ, יורדת ברכה מלאה בסוכות"

בימי עלומיו מחבר היה החת"ס שירים בארבעת הימים שבין יום הקדוש לחג הסוכות, מרוב דביקותו ואהבת בוראו שבערה בתוככי לבבו.

בספר 'שירת משה' הביא מאת הג"ר שלמה אלכסנדרי סופר את עדות אביו שפנה הגאון רבי שמעון סופר אב"ד קראקא בשאלה אל אביו מרן זצ"ל, מדוע דוקא בצעירותו חיבר את השירים בין יום הכיפורים לסוכות? השיב לו: "כשהייתי צעיר לימים לא הייתי יודע מה לעשות מרוב דבקות בימים הללו, ולכן החיליתי לשיר!" [וכלשון רבינו: "וויא איך יונגער, וואר האבע איך אין דער פיער טאגען צווישען יום כיפור און סוכות פאר דבקות ניכט געוואסט וואס איך טהון זאלל, זא האבע איך שירים געזונגען"].

בספר אור פני יהושע להגה"ק רבי יהושע בוקסבום זצ"ל אב"ד גאלנטא אמר לבאר את ההנהגה הפלאית כי רבינו, מתוך גודל קדושתו לא היה יכול לבטא את התלהבותו בדרך אחרת אלא בשירות ותשבחות, והיה מנגן המנגן באשר היה עליו רוח ה', אבל כל זה היה בילדותו, כי לעת זקנותו היתה קדושתו כל כך גדושה שלא היה להכלילה אף בשיר, ואז לו דומיה תהילה.

יושב והוגה בתורתו בסוכה

בשמחה יתירה ובחדוות-קודש, חגג רבינו החתם סופר את שבעת ימי חג הסוכות. סוכתו היתה מסוככת בענפי דקל, ומרבה היה בנרות הרבה יותר משאר ימים טובים [זכרון למשה עמ' קפד]. יש שביארו טעם הוספת הנרות יותר מבשאר יו"ט [מובא בספר מנהגי רבותינו והליכותיהם], דהנה ריבוי הנרות מביא לשמחה יתירה, ובחג הסוכות היתה במקדש שמחה יתירה כדכתב הרמב"ם הלכות לולב: ואע"פ שכל המועדות מצוה לשמוח בהן, בחג הסוכות היתה שם במקדש שמחה יתירה, שנאמר ושמתם לפני ה' אלוהיכם שבעת ימים, על כן נהג להוסיף בחג הסוכות נרות יותר מבשאר ימים טובים.

היה יושב רבינו החתם סופר והוגה בתורתו בסוכה, ולא היה נראה כמעט חוצה לה. והתפלל תפילות ערבית ומנחה במשך כל ימי החג בסוכתו.

הגה"ק הנודע רבי שלמה אליעזר אלפאנדי זצ"ל מח"ס שו"ת "הסבא קדישא", זכה בצעירותו להיות ביום הכיפורים אצל רבינו בפרעשבורג. הוא סיפר כי במוצאי יום הכיפורים, כאשר נכנס אל רבינו על מנת להפרד ולנסוע לדרכו, ביקשו רבינו שישאר גם לחג הסוכות, אך הוא סירב. אמר לו רבינו, שהוא ישאר כאן בסוכות... אך רבי שמואל אליעזר לא הבין כראוי את דברי רבינו, ונסע לדרכו. ויהי באמצע הדרך, אירעה לו תקלה, והוכרח לחזור ולחוג את חג הסוכות בפרעשבורג אצל רבינו.

עבודת קדשו של רבינו החתם סופר בחג שמיני עצרת ויום

שמחת התורה

עבודת קדשו של רבינו החתם סופר בחג שמיני עצרת ויום שמחת התורה - הייתה שלא מעלמא הדין, ונשארה חקוקה לנצח וחרות באותיות של אש על לוחות לבבם של כל המשתתפים. בליל שמיני עצרת היו מתקבצים תלמידי רבינו בביתו לאחר הסעודה, והיה נותן לפניהם מיני כסנין ויין רב כיד המלך; וכל אחד היה מזמר פרק שירה.

סיפרה בתו של רבינו מרת שמחה ע"ה, כי פעם אחת בליל שמיני עצרת קרא רבינו לתלמידו, וכה אמר: "זייט לוסטיג!" [היו שמחים!], ופצחו הבחורים בשירים ובריקודים בשמחה ובגילה לכבודו של יום, לכבוד התורה ונותנה.

באחד מדרשותיו מעלה רבינו בדבריו הקדושים על סגולת מעלת השמחה ביום שמיני עצרת [דרשות לסוכות דף נד]. שביום שמיני עצרת יום בו "מייחד הקדוש ברוך הוא עם ישראל לבדם... נמצא הקב"ה שמח בפני עצמו על תשובתם של ישראל עם קרובו, ישראל שמחים בפני

מיים טרם החג, להזמין את הדוד מ'קריית-אתא' להתארח אצלו בחג הסוכות ולישון עמו יחדיו בסוכה.

הדוד שמח עד למאד על ההזמנה והגיע בערב חג לביתו. הם יצאו יחד להתפלל, סעדו בסוכה עם כל בני משפחתו, שרו ואמרו דברי תורה, ולקראת חצות לילה סידרו את המקום לצורך שינה בסוכה.

לפתע, מבחין שלומי האברך מבין עצי הסכך בדבר שהכהו בתדהמה. מה קרה? - לשכן מעליו יש גם מרפסת סוכה, אך בד"כ היא אינה מאהילה וחוסמת את סוכתו, מפני שהשכן פותח את הגגון של מרפסת סוכתו לכיוון אנכי, אל הקומה העליונה. אלא שהשנה, למרבה התדהמה, השכן מלמעלה פתח את גגון מרפסת סוכתו לכיוון חוץ, מעל הסוכה שלו. כעת, חצי מהסוכה שלו ממוקמת תחת הגגון - הפוסל את השינה והישיבה תחתיה. במקרה שכזה, הרי שכעת אין מקום שינה לשניהם בסוכה אלא רק לאחד.

שלומי החל להתלבט קשות: האם יוותר על מצוות שינה בסוכה בשביל הדוד האורח, או שמא כיוון שהוא בעל הבית המצווה הינה עליו? ומצד שני, אם המצווה

עליו, וכי מה יאמר לדוד שלו: שישן בתוך הבית?! לפתע צץ במוחו רעיון מבריק, הוא ניגש לדוד האורח ואמר לו: "דוד יקר, שכחתי לספר לך דבר חשוב. מנהג קדום של שנים יש לי, והוא - בכל יום טוב ראשון של סוכות, בעת שהכל עייפים מהכנות ערב החג הנני נוהג להישאר ער כל הלילה ללמוד תורה, ולכן תישן לבד הלילה בסוכתך".

לא היתה לו ברירה אלא לשנות מהאמת בשביל השלום וכדי לא לצער. לדוד לא היתה ברירה והוא קיבל את דבריו. שלומי, שהיה עייף מאד אחר כל טרחות החג, מסר נפש ולקראת השעה 1:00 בלילה יצא לרחוב ונכנס לאחת הסוכות של חסידות מפורסמת בבני-ברק, שם היה חשמל ומיזוג כל הלילה.

האמת, שהוא יכול היה לישון שם, אך הוא החליט כי אם כבר עושים מסירות-נפש, אז עד הסוף. את הלילה הזה הוא ינצל ללימוד תורה עם כל החשק, דווקא בזמן כזה שכולם עייפים מהכנות החג. הוא החל ללמוד והרגיש שהוא נרדם. מיד קם, שטף פנים והמשיך ללמוד. כך חזרו הדברים על עצמם.

בשעה 2:00 בלילה, בעת שהרחובות דוממים, נכנס לפתע יהודי הדור ומכובד לסוכה, כובע כחול לראשו, פפיון מעונב יוקרתי לצווארו, כשהוא מביט באברך הלומד בהתלהבות בסקרנות רבה. במבטא אמריקאי כבד הוא ניגש לשלומי ושאל אותו לפשר מעשהו בשעה שכזו.

שלומי, שלא ידע מיהו האורח המוזר שהבהילו בסוכה, ניסה להתחמק ולהמשיך בלימודו עם כל הריתחא, אך האורח התעקש ולא עזב עד שבליט ברירה סיפר לו האברך את כל שאירע לו עם הדוד בסוכה.

היהודי, שהתגורר בקנדה, התפעל מהסיפור ושאל אותו היכן הוא גר. שלומי הרגיש כי האורח מבזבז את זמנו, ענה לו את הכתובת המדויקת, והמשיך בלימוד עם כל החשק, תוך כדי שהוא רומז ליהודי שלא יפריע לו.

לילה של מסירות נפש לתורה עבר האברך שלנו, הכל כדי לא לגרום אי נעימות לדוד שהזמין לישון בסוכה.

רבותיי, פונה הרב זאיד לקהל, שלומי האברך התקשר אליי

מיד במוצאי יום טוב ראשון של סוכות, ביום שני בערב, שבוע שעבר, ותיאר לי בתדהמה מה שקרה לו באותם רגעים.

בסיומו של יום טוב הראשון של סוכות, בעודו מסיים את ההבדלה, נשמעות דפיקות על דלת ביתו. בפתח עמד היהודי מקנדה בעל הכובע הכחול

מגדולי תלמידי רבינו היה הגה"ק רבי זעקיל פאלאק זצ"ל ומהמקורבים אליו ביותר. נוהג היה רבי זעקיל זצ"ל ללמוד עם רבינו בכל לילה אחר חצות, עד אור הבוקר. ביום שמיני עצרת, בא לחדר רבו הקדוש כדי ללמוד עמו, אמר לו רבינו: "היום אלמד דבר שונה..." הבין התלמיד ויצא מלפניו.

כשיצא רבו מחדרו לתפילת שחרית, חשקה נפש התלמיד לדעת מה למד רבו, הכיר את הספר שהיה בידו הקדושה בעת שהיה בחדר, פתחו וראה שהוא הספר הקדוש "ספרא דצניעותא" [מתוך ההקדמה לספר "תקון משה", פרעשבורג תרנ"ו, לבנו הגאון רבי משה פאלאק זצ"ל אב"ד באניהאד].

בכלל, כאן המקום לציין כי בחג שמיני עצרת האחרון לימי חייו הקדושים של רבינו בשנת ת"ר אירע דבר מעניין, וכה מסופר:

נוהג היה רבינו בחג שמיני עצרת, למסור שיעור תורה בין מנחה למעריב, בסוגיא מיוחדת, שהיה מצווה ללומדה עד הימים האחרונים של סוכות ["ליקוטי חבר בן-חיים" עמ' סס]. אף בשנת הסתלקותו - כשימי ספורים - מתאר תלמידו הגאון רבי מענדל כץ זצ"ל ספרא דב"ד קהילת פרעשבורג בפנקס הקהילה, "היה שוכב ביסורים בעונותינו, לא נפרדה רוחו מאלוקיו, לא נשתנה טעמו וריחו לא הופך; וכדרכו בקודש לדרוש כפעם בפעם הלכות חג בחג, גם זאת הפעם לא שינה מנהגו, ודרש לפני תלמידי חכמים גיבורים סביב למיטתו, מה שחידש בענין פסקי הגמרא אשר ציווה ללמוד בחולו של מועד, בדרך הנהוג בישיבתו הרמה" ["איגרות סופרים" - מכתבי רבינו - עמ' צט].

במשך חג הסוכות היו יסוריו של רבינו גדולים, והוא המליץ על עצמו את הפסוק: "והיית אך שמח" - שהוא 'אך' ונאנח מיסוריו, ומכל מקום 'שמח'...

משה שמח בשמחת התורה

משך כל שנות חיי רבינו עלי אדמות חג שמחת התורה אצל רבינו ובני הישיבה היה לשם דבר. חגגו אותם התלמידים במחיצת רבם החתם סופר מתוך שמחה של מצוה באנפי נהירין וברעותא דליבא. הגה"ק רבי מרדכי באנעט זכר צדיק לברכה מתאר את השמחה שאפפה אז את רבינו ואת בני הישיבה, עוד בתקופה שרבינו שימש כראש ישיבה בדרעזניץ: "משה שמח בשמחת תורה, זיו הדרתו מבהיק כמנורה, חכו ממתקים וכולו מחמדים מפז פנינים יקרה כו". כך נהפך חג שמחת תורה אצל כל תלמידי מרנא ורבנא בעל החתם סופר ובני צאצאיו כיום סגולה והתעלות, יום שמחה והתרוממות.

תוארו של רבינו בשמחת תורה היה לפי אחד התיאורים: "א וייסן שטערן און פייערדיגע אויגן; א פערפלאמטער" [מצח לבן ועיני אש; נלהב] וכך שר ורקד לכבוד התורה.

אורחים רבים היו באים לשהות במחיצת הקודש בכדי לראות את רבינו בשמחת התורה, והיו ביניהם מי שביקשו לנהוג בבית מדרשו במנהגים אחרים, אך רבינו הקפיד שלא ישנו ממנהגיו בבית מדרשו.

והיית אך שמח

בגמרא (פסחים ע"א, סוכה מח ע"א) דרשינן לרבות לילי יו"ט האחרון לשמחה, והדברים צריכים ביאור דהרי אכין ורקין מיעוטינן הן, ואיך דרשינן כאן לרבות.

וביאר מרן החתם סופר הק' זי"ע דהנה ביו"ט הראשון של סוכות ג' מצות איכא, נטילת לולב, ישיבת סוכה ושמחה, ביום השני חסרה כבר נטילת לולב (מדאורייתא) ונשארו ב' מצות, וביו"ט האחרון כבר חסרה אף המצוה השניה, דהיינו ישיבת סוכה, לזה נאמר "והיית אך שמח", דקאי על יו"ט האחרון כי רק זה נשאר לנו ממצוות החג והוא "השמחה". (ספרא דמלכא)

שמיני עצרת ושמחת תורה

כל המקבל על עצמו עול תורה מעבירין ממנו עול

מלכות ועול דרך ארץ

הרב חיים זאיד שליט"א

ברחוב מיימון בבני ברק מתגורר לו אברך צדיק וירא-שמים, שלומי, אב ל-4 ילדים. שלומי עמל בתורה מבוקר ועד ערב, כשהוא ורעייתו היקרה מתגוררים בשכירות ומשלמים עליה סך של 4,300 מדי חודש. סכום לא קטן בכלל למשפחה של תורה. בדירה שלהם יש מרפסת סוכה, בה יכולים לישון שני בני אדם בלבד. ילדיו של שלומי הינם קטנים, ולכן החליט הוא כמה

ההפיון. הוא ביקש רשות להיכנס ואמר לי: "כעת אוכל לספר לך מה תפס אותי כל כך אמש. אני איש אמיד ובעל עסקים גדולים ומשגשגים בקנדה. במשך השנה אני תומך במוסדות של האדמו"ר אשר למדת באותו לילה בסוכתו, וכהכרת הטוב הוא מזמין אותי כל שנה להתארח בסוכתו למשך החג.

"בסיום הסעודות אצל האדמו"ר, אני ניגש אל אחת הדירות שבבעלותי בארץ, הממוקמת באזור, וישן בה. אמש. בליל החג, סיימתי הסעודה והשמחה אצל האדמו"ר בשעה 2:00, ובדרכי לדירה שבבעלותי, החלטתי לעבור דרך הסוכה של מוסדות החסידות. כשראיתי אותך, התפעלתי עד עומקי נשמת, לראות יהודי לומד בכזו התפעלות, ואף ראיתי את הצער שהיה לך כשניסיתי לדבר איתך.

"אך כעת", המשיך היהודי, "הרגשתי כי ה' הושיע אותי... מדוע? - כבר כמה שבועות שאני מחפש לעשות הסכם 'ששכר' וזבולון' עם אברך ירא שמים הלומד בהתמדה עצומה. כל כולי שקוע בעסקים, אך מעריך אני את התורה ורוצה חלק בה. אני מחפש כבר זמן רב אברך מעל כולם, אברך שהתורה בשבילו היא רמת אחת מעל כולם. כמו שאני משקיע בעסקים, חיפשתי השקעה באברך מיוחד. כשראיתי אותך לומד בלילה כזה ובשעה כזו עם כל הכח - החלטתי שזה אתה! אנא ממך, בוא עמי כעת אל שלושה דיינים בחסידות שלנו לעשות טיוטת הסכם 'ששכר' וזבולון".

שלומי האברך שלנו לא האמין למשמע אוזניו. האם היהודי שלפניו דובר אמת או שהוא ממשיך בדבריו המוזרים מאמש. הם יצאו יחדיו אל בניין החסידות ושם נחתם הסכם 'ששכר' וזבולון' ע"י שלושה דיינים, בו כתוב במילים הללו: "מיום זה - ליל יז

בתשרי התשפ"ג, כאן בעיר בני ברק, תורתנו של האברך שלמה בן ... למשפחת... תהא שייכת גם ל... בן ... המתגורר בקנדה, ובתמורה הוא מעניק לו בהסכם - דירת 5 חדרים ברחוב בן פתחיה במתחם 'אוסם' (מתחם דירות יוקרה בבני ברק). החל מתאריך... ובנוסף הוא אף יעביר לאברך שלמה 5,000 יורו מידי חודש, למשך כל חייו תחת הסכם זה".

האברך לא ידע את נפשו מהלם. "דירת ה-5 חדרים בבן פתחיה היא אחת הדירות שבבעלותי כאן בבני ברק", הסביר לו הגביר. "כעת היא מושכרת עד סוף השנה, מיד בסיום השכירות אתה נכנס לשם לכל חיך!". תשקיע בתורה? - בורא עולם יעביר ממך עול אחר של 'דרך ארץ', קושי ועמל אחר שנגזר עליך! (טוב לחסות בה)

ספסל שלמדו בו תורה שנה שלמה הוא לא סתם ספסל

הגה"צ רבי אריה שכטר זצ"ל

בחג סוכות מכניס אותנו הקדוש ברוך הוא לתוך ביתו, למקום שבו אף אחד לא יוכל לפגוע בנו, ואזבחה באהלו זבחי תרועה' (תהלים כז, ו). אותם ששמרו על עצמם בכל הימים הללו אומר להם הקדוש ברוך הוא: "היה כל כך נפלא אתכם. שחררת אתכם מכל העוונות, כתבתי אתכם לחיים טובים, שלחתי לכם פיתקא טבא - תישארו איתי עוד יום אחד, יום שמיני עצרת- שמחת תורה, כי קשה עלי פרידתכם.

תשמחו איתי שמחה אמיתית ורצינית. ואתם יודעים מה תהיה הסיבה שלכם לשמחה הזו? - הרי כולכם אוהבים את התורה, אני מכיר אתכם שאתם אוהבים אותה כל כך. לא רק אותי אתם אוהבים אלא גם את התורה שלי. תביעו את אהבתכם לתורה, קחו אותה, תנשקו אותה, תרקדו אתה - ותתרוממו".

באותה שעה מראה הקדוש ברוך הוא לכל הפמליא של מעלה: "ראו את בני! כל אחד מהם שוכח את כל הצער הפרטי שלו ושמח בשמחת התורה".

אלו הם דברי הזוהר שהיו שרים אצל הגאון מוילנא ואצל מרן ה'חזון איש': **'כד יתבין ישראל ועסקין בשמחת התורה'** - כשעם ישראל יושבים ועוסקים בשמחת התורה, **'קודשא בריך הוא אומר לפמליא דיליה'** - הקדוש ברוך הוא לפמליא שלו: **'חזו חזו בני חביבי דמשתכחין בצרה דלהון ועוסקין בחדוותא דילי'** - "בואו

תראו בני חביבי, שמצויים אצלם כ"כ הרבה צרות, והם שוכחים את הצרות שלהם ועסוקים בשמחה שלי. בואו תראו כמה הם שמחים אתי!"

את השיר הזה בניגון המפורסם שלו אני זוכר את ה'חזון איש' שר. זהו השיר היחיד שאני זוכר שהוא שר אותו. מי שלא ראה את ה'חזון איש' שמח בשמחת תורה לא ראה שמחה מימיו... הוא היה אדם צנום, שקט וצנוע, וביום הזה כאילו הפך לאיש אחר.

זכורני שבשנת תש"ט הגיע מרן הרב מבריסק זצ"ל לבני ברק, וה'חזון איש' זצ"ל ארגן לו אכסניה בישיבת 'תפארת ציון'. אחרי ההקפות הלך ה'חזון איש' כדרכו להשתתף בהקפה אחת בפוניבז', ובשנה ההיא המשיך משם לבקר את הרב מבריסק. בדרכו ליוו אותו כמה בחורים, וביניהם הייתי גם אני. הפגישה ביניהם היתה מעניינת מאד - ה'חזון איש' עמד במרחק שלשה-ארבעה מטרים ואמר לו: "גוט יום טוב!" הבריסקער רב ענה לו: "גוט יום טוב!" הם התבוננו זה בזה במשך עשר דקות, ושוב אמר ה'חזון איש': "גוט יום טוב", והרב מבריסק ענה לו: "גוט יום טוב". לאחר מכן חזר ה'חזון איש' הביתה.

כשהגענו לביתו יצא ה'חזון איש' מגדרו והתחיל להרקיד אותנו סביב הבימה, יותר מהר ויותר מהר. לא יכולנו לנשום... הייתי אז ילד בן שתים עשרה וחצי, אני זוכר שחשבתי לעצמי: 'מה הוא כל כך שמח?' והבנתי, כי ככל הנראה הוא התרגש מזה שזכה לראות את הנסיך של שלשלת מלכות התורה שבראשה עמד רבי חיים מוואלוז'ין, והוא שמח על הזכות שלו לזכות לראות את מלכות התורה - מאן מלכי רבנן. הרגשתי שזו היתה נקודת ההתרגשות שלו, ולכן הוא הרקיד אותנו מהר יותר ומהר יותר. אחר הצהריים הוא שוב עשה ריקוד.

באמצע פנה לנוכחים ואמר לכל

אחד: "נכון שאתה לא תרקוד אתי, ואתה - בטח לא תרקוד אתי, ואתה ודאי שלא... הספסל הזה ירקוד איתי!". הוא הרים את הספסל הרחב שעליו היה רגיל לשבת וללמוד תורה שהוא כותב חידושי תורה, ונשא אותו על כתפו. פתאום התחיל לרוץ איתו את המדרגות עד הגג שבו היה המנין בימים הנוראים, ורקד עמו בהתלהבות. ספסל שלמדו עליו תורה שנה שלימה ראוי לרקוד איתו!!! שנים מאוחר יותר נזכרתי באותו ריקוד...

ליד וינה נערך סמינר בהשתתפות שבעים משפחות. בין המרצים היו הרב יגן זצ"ל ולהבדיל בין חיים לחיים רבידן סגל שליט"א. היינו צריכים ויזה ולא הצלחנו לקבל. לא ידענו מה לעשות. הרב יגן קבע: "נעשה 'כוונות' ונעבור בלי ויזה...".

הוא הורה לנהג הגוי להתקדם, והלה עבר את כל הגבולות בלי שאף אחד עצר אותו... הגענו לבית הכנסת של המהר"ל, ושאלנו אם יש שם משהו שהמהר"ל עצמו השתמש בו. הראו לנו סטנדר שעליו הוא למד והתפלל. ההתרגשות היתה גדולה. תפסנו את הסטנדר ורקדנו אתו שלוש רבעי שעה - "אור זרוע לצדיק ולישרי לב שמחה, צדיק כתמר יפרח..."

הרגשנו שאנו רוקדים עם המהר"ל עצמו... באותו רגע נזכרתי בריקוד של ה'חזון איש' עם הספסל שלו. עמל התורה על ספסל שנה שלמה גורם שהספסל הזה יהיה שווה. זה לא סתם עצים, זה ספסל של 'עמל התורה'. יום שמחת תורה חותם את הימים הנוראים הנותנים לנו כוחות וחשק לעבודת ה' למשך כל השנה כולה. (אריה שאג, ערוך במעט)

הריקוד שהציל את היי

סיפור הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א:

יהודי נכבד מחשובי תושבי העיר מונסי שבארה"ב, נוהג להגיע מדי שנה לכבוד ירח האיתנים לארץ הקודש, לחוג את הימים הנוראים בצל רבו וקהילתו, ובקרב בני משפחתו שבירושלים עיר הקודש ת"ו.

בשנה שעברה כאשר הרשויות הטילו סגרים ומגבלות שונות מחמת מגפת הקורונה, וקשרי התעופה נעשו קשים ומסוככים, לא היתה אפשרות של טיסה ישירה לארץ הקודש, והוכרח להגיע

ישיבת תפארת ציון (נצח) בבני ברק

ארצה דרך מדינות אחרות. וכך מצא את עצמו בתיאום תאריכי יעד משתנים מהיום למחר, כאשר בכל העת מתחלפים להם צבעי 'רמזור' המדינות מאדום לכתום ומירוק לאדום בוהק, וחוזר חלילה...

לאחר שבחסי השי"ת היה בימים הנוראים בארץ הקודש, קיבל שיחת טלפון דחופה באחד מימי חול המועד סוכות ממנהל הנסיעות האישי שלו, שהודיעו שעכשיו ממש התפנה עבורו מקום בטיסה היוצאת בדחיפות למחרת עם שחר אל אחת ממדינות אמריקה הגדולה, ומשם יצטרך להתמין לטיסה לכיוון מונסי שבניו יורק.

בלית ברירה נאלצו האיש וזוגתו לארוז את מזוודותיהם בזריזות ולהחיש את צעדיהם אל שדה התעופה, לא לפני שעברו את כל הבדיקות הקפדניות בטרם העליה למטוס. ולמחרת בעלות השחר נפרדו בדמעות מבני משפחתם, ומיהרו אל הטיסה המיוחדת שהקלה את דרכם ביציאתה היישר אל ארצות הברית.

אולם עם נחיתת המטוס באותה מדינה נידחת שבאמריקה, התברר להם שזה עתה סגרו שלטונות ארצות הברית את השמים לטיסות פנים, ובימים הקרובים לא תצא שום טיסה לניו יורק! הידיעה הזו נחתה עליהם בימים קשים ביותר, הלא בעוד ימים ספורים יחול יום הושענא רבא, ולאחריו חג שמיני עצרת, וחג שמחת תורה, היכן אפוא יחגגו את החגים הקדושים הללו?

בלית ברירה נאלצו לתור אחר בית מלון מקומי לימים הבאים, הם ביררו אם יש באותה עיר קהילה יהודית כל שהיא, ואכן נודע להם על קהילה אורתודוקסית קטנה שבקצה העיר. שכרו אפוא חדר בבית מלון שבקרבת בית הכנסת המקומי, ואת תפילות החג ערכו באותו בית כנסת קטן שרוב מתפלליו היו יהודים אמריקאים מודרניים המשתייכים לקהילת 'יאנג יזרעאל' האמריקאית...

והנה בהגיע יום טוב אחרון, הלא הוא חג שמחת תורה של גלויות, בעת עריכת ההקפות הקדושות לכבודה של תורה, ניגש להנהיג את ההקפות איש זקן אחד, שעל אף גילו המבוגר היה מפזז ומכרכר בריקודין עילאין. בכל עת ההקפות לא כהתה עינו ולא נס ליחו, כשהוא משמח את כל המתפללים בעוז ותעצומות ומעודדם לרקד ולקפוץ בכל הכוח! - היה זה מחזה מרהיב ומדהים, לראות יהודי זקן יותר מבן תשעים (!) שרוקד ומקפץ כנער צעיר בשמחת תורה.

לאחר התפילה בעריכת הקידוש הגדול של 'חתן תורה' כנהוג, שאל היהודי האורח ממונסי את אותו זקן: אמור נא לי במטותא, לשמחתך הגדולה מה עושה? - בטוחני שישנה סיבה טובה לריקודיך הנפלאים ולשמחתך הגדולה ביום "שמחת תורה" דייקא.

אספר לפניך דברים כהווייתך, פתח הזקן הנרגש: בירח אלול תרצ"ט כשפרצו הגרמנים ימ"ש בקול רעש גדול לפולין וכבשוה בתוועות, נכנסו אל העיר לודז' הגדולה, וכדרכם בכל מקום בו הם שיעטו היישר אל מרכז העיר במצעד ניצחון ראוותני, ותיכף התפזרו בכל רחבי העיר, כשהם מטילים בכל מקום הרס וחורבן באימה ופחד ובעתה. וכדרכם בכל ערי הכיבוש ניגשו תחילה להריסת בית הקברות הגדול של העיר, ולשריפת בתי כנסיות וישיבות ומוסדות הקודש. סכנה גדולה היתה ליהודים באותם ימים להתהלך ברחובה של עיר ששרצה מלאכי חבלה רבים, ואוי לו ליהודי שנפגש עם נאצי צמא דם!

בחג שמחת תורה שנת ת"ש יצאתי חרש עם שחר לתפילת החג שהתקיימה באחד המרתפים הנסתרים, והנה רואה אני בדרכי חייל גרמני צעיר המתנכל לאיש יהודי, הוא פשוט נהנה להתעלל בו מכל צד, באכזריות נוראה הכהו עם האלה שבידו מכות נמרצות, משך בפאותיו ובקננו בחזקה, וקללו והשפילו ללא הרף.

לא יכולתי לראות בצערו של היהודי, ובראותי כי אין עוד חיילים בשטח התקרבותי מהרה אל הזירה, הפתעתי את החייל מאחוריו והנחתי עליו כמה מכות קשות ונאמנות. מרוב בהלתו עזב החייל את היהודי המסכן, שניצל את ההפוגה הרגעית, לקח את רגליו וברח מן הזירה כל עוד נפשו בו.

כשנוכחתי שברוך ה' עלה בידי להציל את היהודי המוכה, עזבתי חיש את הגרמני והתחלתי אף אני לנוס ולברוח. אך החייל התעשת מהרה, קם על רגליו בכעס גדול, וצעק לעברי: על חוצפה שכזו אתה תשלם בחייך! הוא דרך את נשקו, והחל לרוץ ולרדוף אחרי, כשאני בורח כדי להציל את נפשי בכל הכוחות.

כך התרחש לו 'מרדף' קשה על פני רחובותיה של לודז' הגדולה, בעצם יום שמחת תורה! אך בסופו של דבר היה החייל מאומן יותר ממני בריצתו והצליח לתופסני. בראותי כי כן, והבנתי שהנה קצי קרב, גאתה לפתע שמחה גדולה בלבבי על שזכיתי להציל נפש מישראל, שכל המציל נפש אחת מישראל כאילו קיים עולם מלא (סנהדרין לז). ולעוצם שמחתי הגדולה, שהשתלבה היטב ביחד עם זמן שמחתנו של שמחת תורה, התחלתי לפתע לרקוד בכל עוז... כך באמצע הרחוב, רקדתי על מקומי בשמחה ובתעצומות, כשהחייל המרושע עומד נכחו נדהם ונפעם!

הוא צעק וצווח ככרוכיא: "דו יודע! וכי אינך יודע כי דויטש-לנד איבער אלעס! [גרמניה מעל הכל... עפ"ל]. ועל חוצפתך הגדולה להכות חייל גרמני, אני יורה בך כאן ועכשיו! אך בטרם אלחץ על ההדק עליך לכרוע כאן ועכשיו על ברכיך ולחפור לך את קברך במו ידיך! נו, שנעלר! שנעלר!" - שאג הגרמני.

אבל אני הייתי כולי אחוז דבקות בעבודת הריקודים הגדולה של שמחת תורה, ולא נתתי אל לבי כלל להקשיב לפקודתו של הנאצי, פשוט המשכתי לרקוד ולרקוד כל עוד רוחי בקרבי!

חשב לו הנאצי, שכנראה זהו דווקא חפצי ורצוני עתה למות כך על קידוש השם, ולכן רוקד אני בשמחה הגדולה הזאת! לפיכך בבת אחת שינה את טעמו, והחל לצרוח: "שמח אתה למות כאן! הא! לא אתן לך את התענוג הזה! אתה לא תמות אצלי כל כך מהר... אתה עוד תראה את נחת זרועי, אשלח אותך מכאן אל מחנות העינויים הקשים והסאדיסטיים ביותר!" תפס אפוא החייל בידי, והובילני אחריו אל בית המפקדה הצבאית שהקים צבא הרייך בלודז' הכבושה.

אולם באחד מעיקולי הדרך, כשעברנו דרך סמטה צדדית קטנה, עזבתי לפתע בכוח את לפיתתו של החייל, והתחלתי שוב לברוח מהרה על נפשי. החייל החל כמובן רודף אחרי בכל כוחו, אך כאן עמדה לזכותי ההיכרות הטובה שלי עם כל רחובותיה הקטנים והמפותלים של עיר מולדתי לודז', וכך נעלמתי מהרה בין הסמטאות הצרות והמעוקלות, כשהחייל לא מצליח לתפוס לאיזה כיוון ברחתי, וכך ניצלתי ברגע אחרון ממוות לחיים!

לפיכך בכל שנה ושנה בהגיע זמן שמחתנו של שמחת תורה מתמלא לבבי שמחה של מצוה, בזכרון אותו מאורע שבזכות הריקודים של שמחה ניצלתי חיי! ולפיכך מרבה אני בריקודים בזה היום להודות ולהלל לפניו יתברך על הניסים והנפלאו והנפלאות שעשה עמדי. - סיים הזקן את סיפורו המרתק!

על טיב אותו מקרה התבטא היהודי האורח ממונסי, שעל אף הקשיים שעברו עליהם בחגיגת הושענא רבא ושמיני עצרת ושמחת תורה בנכר, הכל היה כדאי בשביל לחזות בריקודיו של אותו זקן, ולשמוע מפיו את המעשה המופלא! - כדי שנלמד מכאן כמה גדול כוחה של שמחה של מצוה, שבזכותה ניצל איש ישראל ממוות לחיים טובים ולשלום! (טיב הקהילה)

מחירים הכי זולים
בארץ!!!
בדקו והשוו בעצמכם.
משלוח עד הבית!!

בחנות
כחשבת
כהילה

es0583292679@gmail.com
0799-69-69-33
0583292679

חנות המחשבים של גני איילון

מחשבים, תיקונים ותיקונים, ייעוץ ומערכות, ייעוץ ומערכות, ייעוץ ומערכות, ייעוץ ומערכות

רחוב שבט אפרים 7, לוד (אחיסמך - גני איילון) | 058-32-92-679
שעות פתיחה: א'-ה' 00:15-20:00 יום ו' סגור (גמישות לתיאום מראש)

אנא הרבו בתפילה ולימוד תורה לרפואת האישה החשובה אורה בת ברכה בתושח"י

נתרם ע"י תלמיד חכם החפץ בעילום שמו

לקבלת העלון מידי שבוע במייל: aa0534153385@gmail.com

גם עלון זה ורבים נוספים עוצבו בסיוע התוכנות, והכלים המקצועיים לוורד, של מכון כתר תורה.

ליצירת קשר: 058-32-92-679
es0583292679@gmail.com